

LATVIEŠU VĒSTNESIS

LATVIAN NEWS BULLETIN

The policy of this Newspaper is to provide our Latvian people in exile with all available news of importance concerning the world's happenings, of political, economic, cultural or social significance. And our special aim is to present the humanitarian ideals and achievements of the great Democracies — the United States of America and the British Empire. This aim, we know, will help maintain the spiritual and cultural unity of the Latvian people and — of all things — will yield hopes for a safer and happier future.

Redakcija-Editorial Office: Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b)

Iznāk divi reizes nedēļā — Published twice a week

Nr. 45 (47) Authorized by Military Government and UNRRA Dillingenā, trešdien, 1946. g. 12. jūnijā

Jānis Vilciņš
C. s. „Turība” valdes loceklis.

Pretim darbam

2.

Kādas tieši būtu latviešiem svešumā vēlamākās un arī puslīdz atbilstošākās saimnieciskās darbības nozares? Šķiet, vairāku svarīgu iemeslu dēļ, vēlamākais būtu tautiešu vairuma nodarbošanās saistīt ar lauksaimniecību un tās dažādām papildnozārēm, piem., lopkopību, pienāimniecību, dārzkopību, sakņkopību utt. Lauksaimniecību no latviešu viedokļa varētu pieņemt par vēlamu pamatnodarbošanos, par to būtu arī jācināšas. Lauksaimniecībā, kopā ar tās papildnozārēm, varētu iesaistīties ne tikvien tautieši, kas šajās nozarēs darbojušies Latvijā, bet laba tiesa arī citu, kas pēc savām fiziskām spējām lauku darbiem kaut cik vien piemēroti. Nākamā ievērojamākā nozare būtu sīkrūpniecība un amatniecība. Kaut arī šajās nozarēs varētu iesaistīties daudz mazāks tautiešu skaits kā lauksaimniecībā, tomēr tās visos apstākļos no latviešu viedokļa būtu pieņemamas par vēlamām un izveidojamām. Dažādos latviešu sīkrūpniecības un amatniecības pasākumos varētu nodarboties ne tikvien tieši speciālisti un arodnieki, bet arī lielāks skaits citu darbinieku, arī laba daļa no agrāk rūpniecībā nodarbinātiem. Sprototams, lielāks vai mazāks skaits tautiešu nodosies arī citiem darbiem būvniecībā, zvejniecībā, transportā, tirdzniecībā, brīvās profesijās, audzināšanā un izglītībā, dažādās kultūralās darbības nozarēs, birojos, veselības kopsnā un, arī vienkāršam fiziskam darbam. Zināmam skaitam darinieku pie tam vajadzēs strādāt citu mūsu tautiešu saimnieciskos, sabiedriskos un kultūralos pasākumos un uzņēmumos.

Runājot par nodarbošanos veidiem sociālā stāvokļa izpratnē, mūsu vidū domstarpību nebūs. Latviešu interesēs ir panākt tādu stāvokli, lai saimnieciskās nozarēs, kurās viņi strādātu, iespējami lielāks skaits varētu darboties patstāvīgi. Tas nozīmē, ka latvieši vēlētos būt ne tikvien darbu tehniskie un fiziskie izpildītāji, bet tai pašā reizē darbu uzņēmēji, pasākumu un uzņēmumu īpašnieki, nevaroties no pienākumiem un atbildības, kas no tāda stāvokļa izriet. Tādā kārtā lauksaimniecībā un tās papildnozārēs mēs nevēlamies būt tikai vienkāršs darba spēks, bet vēlamies arī saņemt un patstāvīgi apsaimniekot attiecīgus objektus. Sīkrūpniecībā, amatniecībā, būvniecībā, transportā, tirdzniecībā, zvejniecībā un citos darbos mēs tāpat vēlamies strādāt savos patstāvīgos pasākumos, būt neatkarīgi no āvešiem uzņēmējiem.

Par patstāvīgas uzņēmības prasmi nebūtu jābaidās. Ja savā zemē latvieši prāta ar nenoliedzamām sekmēm darboties dažādās saimnieciskās nozarēs, organizēt un vadīt pasākumus un uzņēmumus, ja viņi lietpratēju un strādnieku veiktie darbi ir pagatavoti izstrādājumi savā kvalitātē atradās cienīgā stāvoklī, tad viņi spēs un pratis patstāvīgi strādāt arī tagad. Nenoliedzsim, ka viss pārdzīvotais ir dragājais uzņēmības garu, darba apziņu un pienākuma izpratni, bet kad vajadzēs nopietni strādāt, kad eksistence būs atkarīga no pašu darba, tad — būsim pārliecināti — latvieši strādās tāpat kā agrāk.

Sprototams, būs un arvien paliks nozares, kurās mums vajadzēs atkāties arī algotu darbinieku stāvoklī, piem., rūpniecībā un pa daļai arī amatniecībā, visādu veidu biroja darbos, zinātnu, izglītības, audzināšanas un kultūralās darbības laukā, pa daļai brīvās profesijās, veselības kopsnā darbos, pa daļai vienkāršajā fiziskajā darbā un tml.

(Beigas 3. lappusē)

Starptautiskais Sarkanais krusts uzklausa LSK domas

Latvijas Sarkanā krusta galvenās valdes loceklis un darba vadītājs amerikāņu un franču okupācijas joslā R. Liepiņš pēc atgriešanās no Šveices „Latviešu Vestneša” pārstāvim izteicās:

„Kā jau agrāk ziņots, par Starptautiskam Sarkanam krustam latviešu papildu aprūpei atvēlētiem līdzekļiem bija paredzēts vispirms apmierināt mūsu bērnu vajadzības pēc apģērbiem, veļas un apaviem. Bija paredzēts Šveicē iepirkt arī materiālus, bet pašu apģērbu izgatavošanu veikt nometnēs Vācijā. Vajadzīgo priekšmetu iegāde pašreizējos apstākļos tomēr māv viegla lieta un tādēļ Starptautiskais Sarkanais krusts, pirms izšķiršanās par agrāko nodomu pārkārtošanu, bija vēlējis par grūtībām informēt Latvijas Sarkanā krusta un uzklaust mūsu domas. Pārrunās ar Sarkanā krusta starptautisko komiteju Zenevā, piedaloties arī sūtnim J. Feldmanim un O. Grosvaldam, noskaidro-

jās, ka par atvēlētiem līdzekļiem vēl nekas nav iepirkts. Mēs aizstāvējām uzskatu, ka darāms viss iespējamais bērnu apavu maksimālā daudzuma sagādei un pastiprināma audumu, dziju un citu materiālu iegāde, kas nepieciešami apģērbu, veļas un apavu pagatavošanai un izlabošanai. Sarunās mums apsolīja iegādes iespējas vēlreiz pārbaudīt un darīt visu iespējamo minēto vajadzību apmierināšanai.

Rēķinoties ar konkrētiem apstākļiem, lielāki pārkārtojumi bija nepieciešami arī proponēto medikamentu un ārstniecības materiālu iegādei.

Ar Sarkanā krusta starptautiskās komitejas vadītājiem darbiniekiem pārrunājām arī mūsu gūstekņu jautājumu. Informējām par stāvokli un no jauna lūdzām komitejas atbalstu, ko arī apsolīja. Tuvākās dienas komitejas pārstāvis, starp citu, dosies uz Itāliju un tiešās pārrunās ar virspavēlniecību centīsies

panākt gūstekņu drizāku atbrīvošanu. Bez tam sarunas skāra arī citus LSK darbības jautājumus. Sarunās norisinājās draudzīgā garā un tajās varējām konstatēt mūsu stāvokļa pareizu izpratni un sirsnīgu vēlēšanos mums palīdzēt.

Apmeklējuma laikā notika arī „Secours International aux Refugies” sēde pārvietoto Baltijas tautu locekļu eventuālās novietojuma jautājumā. Sēdē noskaidrojās, ka par šo jautājumu vēl ir liela neskaidrība un ka pieņemtais organizācijas provizorisks plāns prasa tālāku pētīšanu un iespēju tuvāku pārbaudīšanu.

Dzīve Šveicē visumā atgriezusies agrākās normālās aliedēs. Daudz ārzemju tūristu, kuŗu vidū liela daļa militāru personu. Satiksme dzīva. Kopš pagājušā gada sākuma tā strauji pieņēmusies, tagad pilnīgi atgādinādama miera laiku.”

A. M.

Mūsu nākotne ir ticības jautājums

Trīmdas dzīvei ieilgstot, aizvien biežāk dzirdam balsis, ka negatīvās parādības sadzīvē var gāla rezultātā novest mūsu tautas kopu līdz morālam un secībā pat līdz nacionālās kopības sabrukumam. Par šo jautājumu „Latviešu Vestneša” redakcijai Latviešu Centrālās komitejas priekšsēdis prof. K. Kundziņš izteicās:

„Katra krīze, kas iestājas cilvēku likteņos, reizē ir arī morāles krīze. Vērojot mūsu sadzīvi, nenoliedzami jāatzīst, ka ārejo apstākļu ietekmē vairojas negatīvās parādības. Nespeja brīvi veidot dzīvi, spraut plašākus mērķus, bezdarbība — viss tas summējoties grauj tautas morāli.

Sis negatīvās parādības var būt pārējošas vai arī tādas, kas apdraud tautu saknē. Ja vitālā radošie spēki nem pārvāru, tad, neatkarīgi no ārējiem apstākļiem, par spīti vissmagākām likteņa sīteniem tauta tomēr var pastāvēt. Vienota stāja, kopības apziņa, darba mīlestība, ciešas ģimenes saites un uzpurēšanās spēja — ja šis pašības mums neuzdā, tad varam droši raudzīties nākotnē. Ir tautas, kas ar savu morālo spēku radījušas brīnumus.

Vērojot mūsu gaitas trīmdā, varu teikt, ka viss negatīvais ir pārējoša parādība, kas saistās ar kara un bēgļu dzīves radītiem apstākļiem.

Latviešu tautas ētiskie spēki savos pamatos nav satricināti. Mūsu nākotne ir ticības jautājums. Visiem spēkiem jācenšas uzturēt moza radošo gara. Šajā ziņā milzīga nozīme ir skolai, grāmatām, kultūralai pašdarbībai. Pirmā vietā tomēr stādāms darbs. Un beidzot, kā teologs, gribu uzsvērt, ka grūtos brīžos, kad viss jau šķiet zaudēts, dziļšais spēka avots rodams reliģijā, ticībā. Visuvarēnā vadošais rokai.

Kaut arī trīmdas gaitas ir grūtas, mana dziļākā pārliecība tomēr ir, ka latviešu tauta staigās augšupejas ceļā. Pārstādīti labākā dārzā, mēs atkal atplauksim!”

H. M.

Amerikāņu prese apsveic „demokrātisku uzvaru” Francijā

Amerikāņu un angļu laikraksti visā visumā gaviļē par franču vēlēšanām, kurā centrīst tautas republikāņu partija — „MRP” iznīrusi par Francijas visspēcīgāko partiju pretvarā komūnismam, bet dažas avīzes šādu rezultātu deklarē pat par demokrātijas izšķirēju uzvaru. Labā novirziena ASV „Chicago Tribune” saka: „Balsotāji Francijā jau otrreiz mēneša laikā pierādījuši, ka viņi labāk izšķiras par Parīzi nekā par Maskavu (valdības mitekļa nozīmē).” „The New York Times” saka: „Franču tauta pasākusi to, kas var izrādīties par demokrātijas izšķirēju uzvaru Eiropā iepretim to apdraudotajam totalitāro plūdu ielenkumam. Francija no jauna rīkojusies pēc brīvības tradīcijām, un Eiropa rezultātā var brīvāk uzelpot.” Komūnistu „The London Daily Worker” paziņoja, ka „lai novērstu nelaimi un reakcijas atgriešanos, ko dod strādnieku šķiras sašķelšanās, strādnieku kustībai uz labā spārna gānīšanas jāpagriež mugura.” Trūkstot datiem vēl no dažām kolonijām, Francijas satversmes sapulces 562 mandātu sadalījums pašreiz ir šāds: „MRP” — 162, iepretim oktobra balsošanas rezultātiem 12 mandātu uzviņa, komūnisti — 149, 10 mandātu zaudējums, sociālisti — 127, 19 mandātu zaudējums. Ar to „MRP” ieguvusi 28 proc. visu balsu, komūnisti 25,9, sociālisti 21, republikāņu apvienība 11,6, „PRL” 12,7. Neraugoties uz Francijas vislielākās partijas goda zaudēšanu, par komūnistiem ir nodots vairāk balsu kā līdz šim un tie vēlēšanas iztulko par savu uzvaru pret-

komūnistiskā kampaņā, kas valdījusī pirms vēlēšanām. Francijas 3. gaiveno partiju prezīdijai ipašās sanāksmēs jau nospraudusi savu nākamā stratēģiju. Visu 3 partiju politiskie līderi liekas pārliecināti, ka par Francijas prezidentu sociālistu Fēliksa Guēna (Gouin) vietā nāks Francijas ārlietu ministrs Zoržs Bīdo (Bidault). — Itālijā 4. jūnijā bija zināmi tikai ap 10 proc. rezultātu no tautas nobalsošanā nodotajām apm. 25.000.000 balsīm. Republikas piekritēju pret monarchijas gribētājiem pagaidām ir kā 2:1. Ministru prezidenta de Gasparija kristīgi demokrātiskā partija ir priekšgalā, tad nāk komūnisti un sociālisti. Pirmajos rezultātos kristīgo pārkums redzams Romā, Venecijā, Florencē u. c. pilsētās, Bolopā uzvar komūnisti, bet Neapolē ap 80 proc. vēlēšanu balsojuši par monarchiju. — Prezidents Trumens beidzot pieņēmis UNO Drošības padomes ASV delegāta Eduarda Stēnīnusa atlūgšanos un meklēja viņa pēcteci. — Austrumturcijas plašākus novadus piemēklejušā zemestrīce prasījusi jau vairākus tūkstošus upuru. — Pēc ilgākas slimības 3. jūn. miris PSRS bij. prezīdents 70 g. v. Michails Kalīņins. Viņa mājā Pēterpilī Leņins, Stalīns un bariņš citu savā laikā bija pulcējusies pēdējiem krievu revolūcijas priekšdarbiem. Leņins viņu bija izraudzījis par valdības nominālo galvu. — „Izvestija” 4. jūn. deklarē, ka lielākā daļa vācu municijas fabriku ārpus padomju joslas ir tikpat spējīgas ražot kara materiālus kā priekš gada. Puslappusi garajā rak-

stā kritiski novērtēta Rietumu nostāja pret vāciešiem, Parīzes konference, ārlietu ministri un ASV ārlietu ministra Džemsa Bernesa intervija preseī. Raksta autors turpina: „Pasaules prese atkārtoti publicējusi ticamus ziņojumus par bijušās vācu armijas nepārtrauktu pastāvēšanu organizētās vienībās rietumu joslās. Sis vienības aptver daudzus smiltūkstošus karavīru ar pašu virsniekiem, štābiem un citām militārām iestādēm.” Padomju joslā, turpretīm, atbrūpošana esot pilnīga. Autors vēl saka, ka Berness esot mēģinājis noliegt angļu-amerikāņu bloka nodibīšanu pret Krieviju, „bet kā gan viņš var izskaidrot negaidītās amerikāņu nostājas maiņas faktu Itālijas koloniju jautājumā līdz ar vēselu virkni amerikāņu un angļu diplomātu citiem soļiem, ja šāds bloks jāuzskata par neesošu?” — ASV kardinālis Spellmans presē izsakās: „Uz mums gulsties vaina savu dēlu nodevībā un Amerikas iznīcināšanā, ja mēs neapstādināsim komūnistu divkosības un iekāres savvaļā palaištos naidus, kas kā sīrpji dodas pāri mūsu tautas vaigam. Pasaule tikai tad kļūs žēlastības cienīga un taisnīga, ja ikviens cilvēks dzīvos un palīdzēs saviem līdzcilvēkiem dzīvot pēc četru brīvību principiem.” — Čehoslovākija un Padomju Savienība vienojušās par 650.000 vācu civiliedzīvotāju pārvietošanu līdz novembrim no Čehoslovākijas uz krievu okupēto joslu Vācijā. Varšavā paziņots; ka kopš pirmā marta no Polijas izraidīti 500.000 vācieši. — Fran-

(Beigas 3. lappusē)

„Mani pārsteidz latviešu ticība nākotnei”

Pārvietoto personu nometnes amerikāņu okupācijas joslā Vācijā pašreiz apmeklē Vispasaules baznīcu apvienības pārstāvis Dr. Edmonds A. Bells. Sarunā ar mūsu pārstāvi viņš izteicās:

„Mana Eiropas apmeklējuma nolūks ir pārrunāt ar dažādu konfesiju pārstāvjiem pārvietoto personu vajadzības garīgās aprūpes darbā un noskaidrot, ko baznīcu organizācijas Amerikā varētu darīt jūsu labā. Mani pārsteidza latviešu ticība nākotnei un es apbrīnoju jūsu prasmi iekārtot dzīvi nometņu apstākļos tā, lai tā būtu par svētību vispārībai. Tiklab no armijas virsniekiem, kā UNRRA's darbiniekiem esmu dzirdējis par latviešiem labas atsauksmes.

Vispasaules baznīcu apvienība vieno visas protestantu baznīcas un to novirzīenus visā pasaulē. Apvienība veicina atsevišķu baznīcu sadarbības izkopšanu un sniedz palīdzību posta piemeklētiem. Tā nostājas pret bezdīvību un cenšas kāpot cilvēcībai. Ir domāts par palīdzību pārvietotām personām reliģiskās dzīves izkopšanā ne vien Vācijā, bet arī varbūtējā pārvietošanas gadījumā uz aizjūras zemēm.”

Nobeigdams sarunu, Dr. Bells teica: „Kaut gan līdz šim man nāv bijusi izdevība pašam skatīt jūsu zemi, bet man ir daudz draugu Amerikas latviešu vidū. Jūsu tautas čaklumu un augsto kultūru es vēroju tagad nometņu apmeklējumos. Mēs dzīvojam vēl par daudz tuvu kara postam, lai skaidri varētu saskatīt Baltijas tautu politisko nākotni. Es tomēr ticu šo tautu spējām, ticu Dievam, ticu taisnībai, kas reiz uzvarēs, un ticu, ka ausis diena, kad varēšu jūs apmeklēt jūsu brīvajā valstī.”

Apmeklējot Eslingenu, Dr. Bells piedalījās latviešu dievkalpojuma un nodeva tautiešiem sveicienus no Somijas un Zviedrijas arhībīskapiem, kuŗus viņš nesēn apmeklējis. „Visa kristīgā pasaule vēro jūsu izturību ciešanās. Jūsu ciešanas un asaras ir arī visu kristiešu ciešanas”, teica Dr. Bells.

Pēc pārvietoto personu nometņu apmeklējumiem amerikāņu okupācijas joslā Vācijā Dr. Bells dosies tālāk uz angļu okupācijas joslu. Viņu pavada Latvijas baptistu savienības ģenerālsēkretārs A. Klauplik. Par saviem vērojumiem Dr. Bells ziņos Vispasaules baznīcu apvienībai un Amerikas baptistu savienībai.

J. Raitums

Balvas Strēlertel, Veselim un Biļķinam

Kultūras fonda pārvalde LCP trešās sesijas laikā Vircburgā piešķīra balvas par labākiem darbiem latviešu emigrācijas literatūrā 1945. gadā. 1000 marku piešķirts Veronikai Strēlertel par dzeju krājumu „Mēness upe”, Zelta Ābeles izdevumā, Stokholmā, 500 marku Jānim Veselim par „Latvju teiksmas” otru daļu, Tērvetes izdevumā, Oldenburgā, un 500 marku par zinātniskiem pētījumiem vēsturniekam Vilim Biļķinam.

H. M.

Angļu joslā DP uztic sardžu pienākumus

Herfordā, 5. jūnijā (AP). — Ar oficiālu „B.A.O.R.” paziņojumu šodien darīts zināms, ka „izraudzīti Sabiedroto pilsoņus” izlieto sardžu pienākumiem angļu joslā Vācijā un ka tie šādos pienākumos nēsās ierocus. Ziņojumā teikts, ka ipašs pārvietoto personu policijas leģions nav nodibināts, bet sargiem būs zināma militārā apmācība, „kas nepieciešama, lai tie varētu veikt savus pienākumus.”

Sargus mazās grupās izdalīs pie angļu vienībām, pie kuŗām tie skaitīsies piesaistīti.

The Stars and Stripes

Amerikāņu...

(Turpinājums no 1. lappuses)

Ēu okupācijas iestāžu pārstāvji Bāden-Bādēnā 4. jūn. ziņo, ka franču „Sureté” Kaizerslauternā, Bavārijas Palātinātā, apcietinājusi 234 „SS” spēšās policijas bijušos locekļus un 31 „Gestapo” bijušo darbinieku. Vini visi kalpojuši nacistu organizācijās „vienā vai otrā okupētā valstī” un pēc Vācijas kapitulācijas dezertējuši un pārgērbusies civilās drēbēs. Franču pārstāvji uzslavē franču policijas „lielisko un rūpīgo izlūkošanas darbu”, kurā tiem nav palīdzējuši „vāciešu sniedzamā informācija”. Kāds „Sureté” pārstāvis norādīja: „Tas rāda, cik maz mēs varam palūgt: uz vāciešu pārvēršanas par demokrātiem. Vini slēpa šos cilvēkus, kuŗu vidū daudzi ir kara noziedznieki.” — Pirmajā britu imperijas preses konferencē kopš 1935. g. ministru prezidents Klemens Eitljs turpat 100 laikrakstu vadītājiem piekudināja gādāt par „informācijas vispārīgāko anlēšanu visu nāciju tautām”, jo „pasaulē vienkāršo cilvēku patiešās intereses nekad nav cietušas, ja ļaudīm ļauj zināt patiesību.” Eitljs no jauna pasvītvoja preses brīvības ārkārtīgo nozīmi: „Šī brīvība nepieder presi, bet sabiedrībai, kurai avīzes kalpo.” Avīžu faktu apetiņš dažreiz iztraucot politiķus, sacīja ministru prezidents, „bet tik ilgi, kamēr jūs turaties pie faktiem, mums nav ko iebilst.” Par laikrakstu izsakām vērtējumiem un domām viņš norādīja: „Mēs nedrīkstam sūdzēties, ja mēs ar tām neesam vienis prāties. Mēs un sabiedrība varam sūdzēties tad, kad fakti ir sagrozīti vai izgudroti, vai arī tad, kad nepieņemtie fakti un izlaidumi sagroza patieso ainu.” — Dānijas karalis Kristiāns apsvēica starptautiskās žurnālistu konferences dalībniekus Kopenhāgenā. 4. jūn. šinī konferencē izlemta žurnālistu divl starptautisko organizāciju „Federation Internationale des Journalistes” un „International Federation of Journalists of Allied or Free Countries” likvidēšana. Kongress mēģinās radīt jaunu starptautisku organizāciju. — Norvēģijas uz nāvi notiesātā noziedzāja Kvistlinga sieva — krieviete Marija stājusies Oslo tiesas priekšā „ļoti nopietna rakstura inkriminējumu” rezultātā. — 2.000 pārvietoto personu, no tiem daudz krievu pilsoņu, kā 4. jūn. ziņo 3. armijas ģenerālštābs Heidelbergā, atstājuši amerikāņu DP nometni Regenburgā, tā izteikdami savu protestu. 3. armijas sakaru virsnieki norāda, ka nometnes atstāšanai par lemeslu bijis „pārtraucums”, jo 40 DP no nometnes aizvesti uz politisko pārbaudi. DP atgriezās nometnē pēc tam, kad 1. kājnieku pulka komandieris plkv. Viljamss viņiem izskaidroja, kāpēc DP aizvesti uz pārbaudes komisijām. Tās nodibinājusi armija, lai izlemtu, vai krievus var repatriēt pēc Jaltas vienošanās noteikumiem. — Anglijas apakšnama locekļi nobalsojuši par savu algu paaugstināšanu no 600 uz 1000 mārciņu (4.000 am. dol.) gadā. — Greta Garbo pirmo reizi pēc kara jūlijā no ASV dosies atpūsties Zviedrijā. — Padomju rakstnieks un kara korespondents Konstantīns Simonovs Losanželosā pastāstījis, ka ģenerālis Josifam Staļinam tik ļoti patīk kinofilmas, ka viņš liec iekārtot īpašu izrāžu telpu, kurā pavada daudz no sava brīvā laika. — Anglijas ārlietu viceministrs Maknīls apakšnamā paziņojis, ka Lielbritānija palīdzēs Francijai tās kara aviācijas atjaunošanā, piegādājot lidmašīnas un piederumus franču aviācijas vienībām Francijā, franču Ziemeļāfrikā, franču Ekvatoriālāfrikā un Indokīnā. — Kā militārā, tā komerciālā angļu aviācija pāries uz raķešu iedarbināmām lidmašīnām. Raķešu 38. transportlidmašīnas, kādas jau būvē „De Havilland” lidmašīnu fabrika, pārvadās pasažierus pāri Atlantikai ar 960 km ātrumu stundā. Slēpības plivurs tikko atsegts no raķešu iedarbināmām „De Havilland Swallow” vienvietīgām lidmašīnām, kas attīsta 1120 km ātrumu stundā. — PSRS jaunais tirdzniecības līgums ar Islandi paredz vairāk kā Islandes pirmskara gada zivju nozvejas pirkšanu par cenām, kas būsot 30—50 proc. augstākas par tām, kuŗas tagad maksā citas valstis. Islandes saimnieciskās aprindas iepriecinātas par krievu maksājumiem augstām cenām, bet tāni pat laikā nobažījās par iespējamām politiskām saistībām šāda darījuma re-

Caur asinim un mokām

Trīs mēneši Saļaspils koncentrācijas nometnē 1944. g. vasarā

(Beigas)

Iekšējo kārtību un disciplīnu vadīja no apcietināto vidus izmeklētāji „SD” viru iecelti uzraugi, bet darbus — tāds pat vagars, kas bija izraudzīts no ieslodzīto komunistu vidus. Šis vagars rūpējās, lai mūs izdzītu līdz nespēkam. Kaut gan vagars bija puskropļis, — klibodams ar nūju pie rokas, viņš katru dienu apstaigāja nometnē vienu darba grupu pēc otras. Visur kaut ko aizrādīja un nekaunīgi lamājās. Ja kāds viņa lamu vārdiem neklaušoja vai runāja pretim, tas ne vien dabūja ar nūju pa pleciem, bet tā vārdu paziņoja arī vācu „SD” viriem — sodīšanai. Katrai ieslodzīto kategorijai bija ierādīts savs darbs. Mums, piemēram, vajadzēja pārnest smiltis no vienas vietas uz otru. Tam nolūkam no 2 cm bieziem dēļiem bija pagatavotas apm. 50x100 cm lielas nestavas. Ar šādām nestavām mums vajadzēja smiltis nest katru dienu bez pārtraukuma 10—12 stundu, arī svētdienās. Nometnes vienā malī tika rakta liela bedrē. Te pa divi vajadzēja ņemt nestavas un iziet rindā citam aiz cita, veidojot apli tā, lai pirmais ar pēdējo nesēju pāri saskartos. Citus norīkoja bedrē pie smiltis uzsviešanas uz nestavām. Smiltis bija jārok 2 metru dziļajā bedrē, brienot pa apmēram 1/2 metru dziļu dubļainu ūdeni. Mums, smiltis nesējiem, vajadzēja ātri soliņiem iet garām smiltis kalnam un saņemt nesamo. Šis darbs bija tā noorganizēts, ka par atpūtu nebija ko domāt. Pienākot kādam „priekšnieka kungam”, visiem vajadzēja ātri noraut cepures. Kas to aizmirsa, tos atkal sodīja: nokomandēja „skriešus!” un skriet vajadzēja ar visām nestavām. Tas turpinājās pusstundu un dažreiz pat ilgāk, ko „priekšnieki” ar labpatiku

noskatījās. Sodīja arī, ja redzēja, ka kādam mazāk smiltis uzbērts, kā noteikts: nestavas vienmēr bija jābēg pilnas. Ikdienas „darbā” vienīgās „atpūtas” vietas bija atejas. Daudzi tikoja šos atpūtas mirkļus, bet „priekšnieki” izgudroja īpašu kartīšu sistēmu. Bez kartītes nevienam nedrīkstēja atējā atrasties. Bieži izdarītās atēju kontrolēs tos, ko atrada bez kartītes, sodīja. Arī vēl pēc vakariņām, no plkst. 7—8.20 notika tā saucamās militārās apmācības, — soļošana ar koka tupelēm kājās, bet kam to nebija — ar kailām kājām. Bēgšanas notika diezgan bieži un par spīti stingrajai apsardzībai riskētājiem bieži arī laimējās pārkļūt dzelzceļstiepju dubultžogiem. Šādos gadījumos lielajā tornī strēna izlidoja trauksmi. Visiem ātri vajadzēja satstāties pa darba vienībām, lai atrastu, no kuŗas vienības ir izbēdzējis. Tai vienībai tad bija vairākas stundas skriešus jāstrādā un vienu dienu tie nesāņēja uzturu. Ja bēdzējus noķēra, tad tos vispirms dažādi mocija, pēc kam iemeta mocekļu kambaos, līdz beidzot nošāva vai pakāra. Pēdējos mēnešos ar nāvi sodīja jau arī par gatavošanos bēgt. 1944. g. jūlija beigās atklājās, ka trīs ieslodzītie pārrunājuši bēgšanas plānu. Viņus ieslodzīja mocekļu kambaos un dažas dienas vēlāk sodīja. Sodīšanas dienā visus nometnes iemītniekus sapulcināja laukumā pa vienībām. Laukumā, kur atradās karātavas, visus apsargāja ar automātiem ieročiem. Kad bijām nostādīti ap karātavām, nāvē nolemtos atveda no mocekļu kambaos. Bēgšanas sārnu ierosinātāju visu acu priekšā pakāra, bet pārējos divus nošāva. Nometnes pastāvēšanas pēdējās dienās daudzi jaunpievēstie bija tādi, kas izvairījies no vācu patvarīgās

iesaukšanas „SS” vienībās. Uz krūtīm un muguras tiem uzšūva zilu garenu stripu. „SD” viri viņus sauca par partizāniem un bandītiem. Viņiem nācās izciest vēl lielākas mocības nekā mums. Daudzi saslima un mira ar infekcijas slimībām. Nometnes iemītnieku vidū bija arī sievietes, pat ar maziem bērniem. Sievietes, sevišķi jaunās, daudzas aizgāja mocekļu nāvē par sava goda aizstāvēšanu. Manā laikā nometnē atradās vairāki bijušie Latvijas valsts augstāki darbinieki un valstsvīri. 1944. g. jūnijā sākumā nometnē ievēda arī Lietuvas ģenerāli P. ar visu štābu. Arī viņi bija apcietināti par pretnacistu nostāju. Lietuviešu barakai apvilka vēl īpašu dzelozogu, kam tuvojies mums bija stingri aizliegts. 1944. g. vasarā nometnē bijām ieslodzīti ap 7000 cilvēku. Jūlija beigās, fronte tuvojoties, daļu politisko ieslodzīto vācieši apšāva turpat nometnē, bet pārējos aizveda nezināmā virzienā. Mums, palicējiem, režīmu un darba smagumu pastiprināja, bet augustā lielu daļu arī mūsējo „atbrīvoja” un piedalīja kādai vācu armijas daļai frontes nocietinājumu rakšanas darbos un ieskaitīja 4. latviešu būvbataljonā. Oktobra vidū jau atradāmies Džūkstes rajonā un vajadzēja doties atkal tālāk uz Iravas akpārtni. Zināju, ka 1944. g. vasarā Vidzemē noorganizētās pretnacistu kurelišu grupas pārcēlušās uz Kurzemi. 2. novembra vakarā, kopā ar daļiem draugiem uzsākām bēgšanu pie kurelišiem. 9. novembra rītā Rendas pagastā vācu žandarmi mūs apcietināja, bet mums laimējās izbēgt un beidzot kurelišu vienības arī sasniedzām.

Jānis Stalts

Tautieši Austrijā gaida palīdzību

No Austrijas Vācijā ieradies latviešu pārstāvis Ernests Ore, kas piedalījās par novērotāju LCP trešā sesijā Virsburgā. Par mūsu tautiešu dzīvi Austrijā E. Ore „Latviešu Vestneša” līdzstrādniekam stāsta: „Austrijā visās joslās kopā dzīvo pāri par 2000 latviešu. Amerikāņu joslā ir divi nometnes — pie Zalcburgas un Ridā, kur ar dažās vietās privāti dzīvojošiem kopā. Vini ieskaitot, dzīvo nedaudz pāri par 1000 latviešu Angļu joslā ir nometne Spitalā, kur kopā ar nedaudziem privāti dzīvojošiem ap 500 latviešu. Franču joslā nometne ir Kufšteina un Innsbrukā. Nedaudz ģimenes arī franču joslā vēl dzīvo privāti un te mūsu tautiešu kopskaits ir ap 500. Sabiedriskā un kultūriālā dzīve visrosīgākā ir Glāzenbachā pie Zalcburgas (apm. 800 latviešu). Tur atrodas arī Austrijas Latviešu komitejas mitekļis. Samērā rosīga sabiedriskā dzīve arī Ridās nometnē un franču joslā Tirolē un Forarbergā. Angļu joslā kultūriālā un sabiedriskā dzīve pilnīgi pagurums. Labākos apstākļos par pārējām joslām, telpu

uztura ziņā, dzīvo latvieši amerikāņu okupācijas joslā, ciešami franču joslā, bet ļoti grūtos apstākļos, arī tiesību ziņā, mūsu tautiešiem jādzīvo angļu joslā, sevišķi Spitalā. Austrijas īpatno ģeogrāfisko un politisko apstākļu dēļ latviešiem dzīve kļūst ārzvīen nepanesamāka. Saņemto kaloriju skaits samazinās, tiesiskais stāvoklis atkarīgs no DP virsnieku nostājas un, kā to rādījuši piedzīvojumi, to austrieši savukārt prot veikli izmantot. 13. maijā no Vīnes Zalcburgā ieradās kurjērs un ziņoja, ka tur sākusies baltiešu vajāšana. Līdzīgas ziņas saņemtas arī no Vīnē dzīvojošiem īgaupiem un lietuviešiem. Krievi uzdodot Austrijas kriminālai policijai Baltijas tautu piederīgos apcietināt kā kriminālnoziedzniekus un izdot viņiem. Par apcietināto skaitu noteiktu ziņu vēl nav. Zalcburgas latviešu komiteja uzsākusi pretošanos. Angļu joslā Baltijas tautu piederīgos izvietojot uz Karintiju. Pēdējā laikā notikušas latviešu apcietināšanas un notiesāšanas arī Innsbrukā.

Nedrošais tiesiskais stāvoklis un grūtie dzīves apstākļi spiež tautiešus Austrijā meklēt ceļu uz Vāciju. Austrijas latviešu uzdevumā tādēļ nodevu Latviešu Centrālās padomes trešās sesijas laikā Virsburgā lūgumu izkārtot vismaz 300—400 visgrūtākos apstākļos dzīvojošo tautiešu uzņemšanu nometnēs Vācijā. Konkrētus solījumus nesāņēmu. Zinu, ka nometnes jauniešiem ir slēgtas, bet tikpat skaids ir, ka tautiešiem Austrijā palīdzīga roka vajadzīga. Mēs nepretendējam uz ertībām. Kad Vācijā no Austrijas ierasīdīties tautieši, sniedziet tiem palīdzīgu roku un cenšaties gādāt, lai viņus uzņemtu nometnēs. Ja pašreiz visu Austrijā dzīvojošo latviešu pārnākšana uz Vāciju nav iespējama, tad tas nenozīmē, ka stāvoklis nevar mainīties. Latvieši Austrijā cer, ka Latviešu Centrālā padome un Centrālā komiteja darīs visu iespējamo, lai visdrīzākā laikā kopējā saimē varētu atgriezties apmēram 2000 tautiešu, kas līdz šim spiesti dzīvot šķirti.”

H. M.

Purna. Tiesnesis — sabiedriskās tiesas priekšsēdis.

Pirmie laukumā ieskrien mūsējie. Aplausi. Tad nāk spānieši. Orķestris spēlē tereadora maršu no operas Karmena. Nāk tiesnesis. Publiska pieeļas. Orķestris spēlē svitu no oratorijas „Pastarā tiesa”. Nozvērina lieciniekus un var sākties spēle, Svīpe. Bumba no centra nāk pie Vanaga, nobistas no tā un skrien pie Zommerā. Tas to nav gribējis, apvainojas un noiet no laukuma. Tiesnesis dzenas Zommeram pakal, noķer to un mēģina pierunāt atgriezties. Zommers par to prasa divi cigaretes. Tiesnesis sola vienu. Vienojas par vienu un pusī. Zommers nāk atpakaļ — spēle sākas no centra. Svīpe. Bumba atkal Vanagam, tas spēlē Zaķim. Zaķis atpakaļ Vanagam, Vanags skrien, met — Zaķis krit. Bērs rit trijos pēc pusdienas. Sānu iemetiens. Bumba spāniešiem. Tie skrien uz mūsu grozu. Stāvoklis kritisks. Zommers stāvokli glābj, aizbāzot grozu ar tukšu maisu. Bumba netiek grozā. Spēle sākas no centra. Bumba ir mūsējiem. Izkrien Litke. Strauji skrien. Ieskrien kokos un tur pazūd. Tiesnesis let raudzīties, kas tur noticis. Izrādās, ka koki ir veseli, bet Litke savainots. Nāk ārsts. Apskata Litki. Prasa, vai tam ir bērni. Nav. Kāpēc nav? Litke solās laboties. Nekas nelīdz: soda metiens. Soda dodas izpildīt Zommers. Viņš uzmanīgi notēmē, piemiedz vienu aci, tad — otru. Zommers met — un barakai viens logs neskaitās. Šinī vietā es biju spiests reportāžu pārtraukt, jo mūsu nometnes Dukstis kļuvis traks. Gribēdams, laikam, pagrauzt kaulu, skrien man vīrsū. Es kūleniski nonācu no jumta un kritot pamodoš no sanna sapnī.

Es sēdēju atkal nometnes sapulču zālē, kur lasīja revīzijas protokola K 18. nodāju. Te pēkšņi atvērās durvis, zālē ieskrēja vīrs ar pistoli rokā: „Atdodiet savas rezervītes!” viņš iekliedzās briesmīgā balsī un izšāva. Es stāvus sasļējos gultā, saulīte spīdēja pa logu istabā un apkārt bija klusums.

„Saki, miļā sieviņ, vai es guļu vai esmu nomodā?”

Uz to mana miļā sieviņa atbildēja: „Nemūdi, aizej labāk uz virtuvi pēc ūdens.” Es sapratu, ka esmu nomodā, un viss tas bija tikai sapnis maija naktī.

Drīmaļis

FELETONS

Sapnis maija naktī

Patiesību sakot, es redzu sapņus arī citā gada laikā, bet šoreiz sapnī skarti ļoti aktuāli temati, kas var interesēt arī pārējos, un tādēļ es per to atļausos pastāstīt. Es redzēju sapnī, ka aiz barakām, pēc komitejas ieteikuma ierīkoja peldbaseinu. Tā kā nometnes ūdens agregāts tik tikko spēja dot ūdeni virtuves un mazgāšanas vajadzībām, tad ūdeni peldbaseinam vajadzēja spaļņiem nest no tuvējās upes. Ūdeni ilgāku laiku neatjaunoja un tādēļ baseinā ieperinājās bebrī. Uzzinājis par bebrim, es nekavējoties devos baseina virzienā, jo gribēju kādu bebru noķert. Bebrus var noķert tikai tur, kur bebrī dzīvo. Kur bebrī nedzīvo, tur tos noķert nevar. Kad es aizsēties nonācu pie baseina, tad ieraudzīju tur visus runas vīrus, ķeņot bebrus. Duļķainajā ūdenī bebrī viegli jāvās noķerties, jo tie nevarēja redzēt, kas šos ķeņ. Šinī momentā, veļdot aiz žaunām no baseina pēdējo vīrus, mani ieraudzīja kāds runas vīrs un iekliedzāt: „Ķeriet Drūmo, viņš arī ir bebrs!” Es briesmīgi pārbiļos un aulekšiem laidos projām. Runas vīri man dzinās pakal, bet noķēra. Es ieskrēju nometnes sari-

kojumu zālē, kur pašlaik lasīja revīzijas 13. protokola D nodājas E paragrafa h piezīmī. Es atsēdos kaktiņā un, lasītāja melodiskās balsis ielūgās, sāku snaust. Dzirdēju kā pa mīglu: 96,5 plūs 37,8 plūs nulle, kommats, štrunt, minus 15, — atlikumu neespaido. Tālāk neko nedzirdēju, jo aizmīgu un sapnī redzēju otru sapnī. Pie manis ieskrien viens sportists un saka, ka iebrāukuši spēņu basketbolisti un gribot sacensties ar mūsējiem. Mani lūdz būt par šīs sacīkstes radioreportieri. Es pasītu padusē mikrofonu un aizgāju uz sporta laukumu. Radioreportāža nav nekāda māksla un es to protu. Es uzkāpu uz barakas jumta, uzstāstīju mikrofonu un savu reportāžu iesāku šādiem vārdiem:

„Stadions pieblīvēts skatītājiem līdz pēdējai iespējai. Mums atkal ir izdevība redzēt mūsu izlases vienību cīņā ar Spānijas izlasi. Cīņa solās būt saistoša un rezultātu grūti paredzēt. Mūsu vienībā mēs redzēsim šādus spēlētājus: Raudziņu, Litki, Zaķi, Vanagu un Zommeru. Pirmie trīs — Raudziņš, Litke un Zaķis jau vairākas reizes spēlējuši mūsu izlases vienībā, bet Vanags un Zommers — pirmo un pēdējo reizi. Spānijas vienības sastāvs ir šāds: Rato Rumbos, Velnos Arars, Kraujo Paaci, Trako del Niekos un Smerando da

The Stars and Stripes

TUR

Pēc Maskavas laikraksta „Izvestija” ziņām, Padomju Latvijas piecgaides plānā paredzēti kapitāla ieguldījumi par 2,5 miljardiem rubļu. Tas 1950. gadā Latvijā atļaus, starp citu, ražot 18.000 to sviesta (1939. g. Latvijā ražots 23.238 to sviesta), 28.000 to gaļas (1939. g. ražots 101.300 to cūkgaļas, 48.000 liellopu un teļu gaļas un 13.900 to aitu gaļas, kopā tādat vairāk nekā 160.000 to gaļas) un 34.000 to cukura (1939. g. ražots 35.783 to cukura). Pēc jaunā plāna, 1950. gadā Latvijā jābūt 405.000 zirgu (1939. g. bija 414.700), 1.140.000 liellopu (1939. g. bija 1.271.800), 620.000 aitu un kazu (1939. g. bija 1.468.700 aitu, bez kazām) un 600.000 cūku (1939. g. bija 889.800 cūku). — Pirmajā pēckara tirgū Liepājā piedalījušies visi pilsētas un apriņķa uzņēmumi. Vietējās rūpniecības uzņēmumi sagatavojuši pārdošanai tirgū preces par 0,5 milj. rubļu. Zemiņkiem tirgus gadījumā ierīkota 1 iebraucamā vieta un 2 ēdnīcas. Tirgū spēlējusi 2 tauru orķestri un uzstājušies cirka mākslinieki. Līdzīgi gada tirgi notiks arī citās pilsētās. — Andrejs Uptis sarakstījis romānu „Zaļā zeme”, kur attēlojot latviešu helgruntniekus par darba ļaunu izmantotajiem. Vilis Lācis publicējis pirmo sējumu no romānu sērijas „Nākotnes kalēji”. Romāns esot sarakstīts „intrigējoši un mākslinieciski”. — Jēkabpils rūpniecības kombinātā strādā 126 adītājas, Ilgai Tilīņai 85 gadi, bet viņa noada mēnesī 200 pāru zeķu. Viņas vīrs, kam arī pāri par 80 gadu, zeķes nogādā rūpniecības kombinātā. Anna Dombrovskai ir 82 gadi, Jūlijai Salnai 74 un Emilijai Mistei 60, bet viņas visas izpilda normu par 120 procentu. — „Čiņa” ievadā „Vairāk vēribas jaunānes politiskai audzināšanai” pasvītro, ka daudzas komjaunatnes organizācijas tiekot vāji vadītas. Ar rētiem izpēmumiem sekretāri neatrodot laika erties sēdēs. Vāji vadot organizācijas Jēkabpils un Valmieras apriņķī, silkti arī 1. maija kombinātā un keramikas fabrikā. Viļakas apriņķī vairākus mēnešus nesot runāts par komjaunatni. Rīgas pilsētas Kirova rajona komitejā pusotra gados par jaunatni esot

Bevins saka: Padomijai pakļauto valstu sistēma kavē mieru

Londonā, 5. jūnijā (AP). — Ārlietu ministrs Ernests Bevins šodien apskaidēja sacīja, ka Krievijas „jedoma par to, ka Krievijas drošība ir uzstāta tikai tad, ja visas valstis pasaulē pieņem padomju sistēmu, ir liels šķērslis mieram.”

Mudinot Krieviju piekrist ASV ārlietu ministra Džemsa Bernesa priekšlikumam par 4 valstu paktu Vācijas atbrūnošanās pārraudzīšanai nākamajos 25 gados, Bevins deklarēja:

„Man jāsaņem Padomju Savienībai: ja jūs vērtējat mieru par visu vairāk, tad nepasāidiet garām šo izdevību. Tā var vairs nekad neatgadīties. Es gribētu domāt, ka spārīgi un godīgi mūsu vidū realizējams 4 valstu pakts radītu stāvokli, kas būtu daudz drošāks par dažu pakļauto valstu ierīšanu aizsardzībai pret agresiju.”

Viņš sacīja, ka gadījumā, ja 4 ārlietu ministri nevarēsot vienoties par miera paktiem savā Parīzes sanāksmē 17. jūnijā, viņš iestāsies par līgumu nodošanu „visu ieinteresēto 21 nācījas konferencē.” Bevins teica, ka tas „nav ciešams stāvoklis”, ja pārējām 21 nācījai, kas aktīvi piedalī-

jās karā, pasakot, ka „jums uz visiem laikiem jāpaliek karastāvoklī tāpēc, ka mēs — 4 džentlmeņi nevaram vienoties.”

Viņš lūdza Savienotās Valstis nezaudēt drosmi pēc Krievijas noraidījuma Bernesa plānam, deklarējot, ka „mēs — visi pārējie Eiropā vismaz ne tikai apsvēcam šo priekšlikumu, bet uzskatām to arī par tādu, kas dod vislielākās iespējamās cerības nesaprašanās novēršanai un uzticības radīšanai.”

Ar garu angļu nostājas konstatējumu atklājot 2 dienu ārlietu debates, Bevins atkārtoti savu Parīzē izteikto viedokli jautājumā par Francijas prasībām pēc Sāras ieļaujas, proti, ka viņš nevarot nošķelt Vācijai nevienu tās daļu, kamēr nav izstudēts viss Vācijas robežu jautājums. Bet, viņš sacīja, Anglijas valdība „jebkurā galīgā nokārtojumā, atkarībā no attiecīgām reparācijām un citiem faktoriem, tiešām atbalsta Sāras nodošanu franciņiem”, lai gan angļu valdībai labāk patīktu, ja Vāciju „pirms šāda galīgā soļa uzskatītu par vienu kopību.”

Apstrīd Padomijas prasības

Bevins apstrīdēja Krievijas argumentu par to, ka Itālija spētu samaksāt Padomijas pieprasītās reparācijas tad, kad to atstātu angļu un amerikāņu okupācijas karaspēks. Viņš nostājās arī pret Krievijas prasību par Triestas nodošanu Dienvidslāvijai.

„Es noteikti esmu pārliecināts”, viņš sacīja, „ka nekas cits nedotu lielāku palāvību mieram mūsu nākamajā sanāksmē Parīzē, kā Padomju Savienības gatavība un labā gribā izkārtot Austrijas problēmu kopā ar Itālijas un Donavas baseina problēmu.” Pieminot Padomijas ārlietu ministra Molotova neseno runu, Bevins deklarēja: „Man savā ziņā nepatīk Molotova izturēšanās, iesniņojot diktēšanu tādos gadījumos, kad jūs nākat ar priekšlikumiem, kas viņam nav pā prātam. Liebrātānijas un angļu imperijas strādnieku vārdā es varu pateikt, ka mēs neīcam tam, ka Padomijas sistēma ir istā strādnieku interešu pārstāvētāja un nevis mūsu demokrātiskā parlamenta sistēma.”

The Stars and Stripes

sprīests divi reizes. Jaunatnei jāteaudzinot naida pret buržuaziskiem nacionālistiem. Rīgu uzdots padarīt par vienu no tirākām pilsētām Padomju Savienībā. Šim nolūkam izlietošot 8 milj. rubļu un, lai to panāktu, krāsošot daudzu namu fasādes Brīvības un „Kirova” ielā un Raiņa un Aspāzijas bulvārī. Nopostīto namu atjaunošanu Rīgā sāksot 67 objektos, to vidū atjaunojot dzīvojamo namu Brīvības ielā 32. Liels darbs būšot Vērmanes parka rekonstruēšana un drupu lielākās daļas novākšana, ko paveiksot šogad. Rīgas krastmala uzsprīdzināta uz pāris metriem un bojāta zemūdens daļa, kas prasot sarežģītus atjaunošanas darbus. Valdemāra ielas galā uzceltais koka tilts ātri nolietojoties, kāpēc izprojektēšot jaunu tiltu. Rīgā, Liepājā un Jelgavā paredzēti arī ielu apstādījumu un bruģēšanas darbi.

Rožu laukumu Liepājā paplašināšot desmitkārtīgi. Jelgavā celšot jaunu 4 stāvu namu kvartālu, kura būvlaukumā jau esot sākti darbi.

„Izvestija” Maskavā, „Čiņa” Rīgā un „Latvju Vārds” Stokholmā.

SPORTS

Cik daudz šķēršļu jāpārvar mūsu emigrācijas sporta lietu kārtošanā, zina tikai tie, kas šai darbā strādā. Latviešu sporta dzīves centrā Liebekā arvien grūtāka kļūst to sportistu izvietošana un aprūpe, kas ierodas piedalīties sacīkstēs. Ar Militārās valdības atbalstu šo jautājumu tomēr cer nokārtot ārkārtīgi izjūtams arī sporta inventūras trūkums. Visi traucējumi līdzšinējā darbā pārvarēti, un esam lopti, ka sports ir viens no galveniem mūsu sabiedriskā dar-

ba reprezentācijas veidiem. Visos pasākumos jādūdz tautiešu atbalsts pēc katra spējam un izpratnes. Plaši ir turpmākie nodomi vieglatlētikā. Jūlija beigās Liebekā notiks latviešu vieglatlētu angļu joslās meistaršācīkstes, bet amerikāņu joslā meistarību lūgts rīkot Augsburgā. Tad sekos starpjoslū sacīkstes, cik paredzams, Hanavā, jo Baltijas tautu sacensībām no 16.—18. aug. Liebekā vēlamies redzēt spēcīgu mūsu izlases vienību. Sporta vadība cer, ka tur startēs arī amerikāņu joslās izcilie spēki V. Teteris, M. Timma u. c. Maija pēdējā svētdienā lielisku mirkli sagādāja Latvijas rekordists Jānis Stendzenieks, kas starptautiskās sacīkstēs Liebekā aizlidināja šķēpu 67,24 m. Nav pilnīgu datu par rezultātiem ārzemēs, bet, cik izdevies noskaidrot, tas šķēpa mešanā pagaidām ir 1946. g. labākais sasniegums pasaulē. Sek-

migi piedalījās arī vairāki citi latviešu sportisti. Tuvākās dienās daži tautieši, arī pasaules rekordists Jānis Dāliņš, startēs vācu vieglatlētikas sporta centrā Hamburgā. Latviešu konkurenti būs daudzi starptautiskas klases spēki. Hamburgas vācu prese atceras Dāliņa agrākos slavas laikus un raksta, ka vāciešiem no šī Baltijas ievērojamā soļotāja izdevība mācīties elegantu stilu un priekšzīmīgu tehniku (K. Šleicers). — Liebekā 2000 skatītāju klātienē latviešu futbolistu izlases vienība, nodemonstrējot labu sadarbību, spēlēja 3:3 (2:2) neizšķirti ar angļu karavīru vienpadsmitu — 10th Royal Hussars. Mūsu izlasē bija Strikers, Lauks, Skibinskis, Rusmanis (Mauriņš), Zebeliņš, Blauberģis, Spāks, V. Freimanis, Hermanovskis, Lukaševičis un Vucēns (A. Sparinskis). — Pēc Libekas dažu mazāko latviešu nometņu likvidēšanas uz dzīvi Gēstachtas „Saules” nometnā pārgājuši vairāki izcili mūsu sportisti, to vidū Latvijas valsts vienības ilggadējs futbolists Arnolds Tauriņš (RFK). No Libekas šē atkal atgriezies arī izlases basketbolists Maksis Kazīks, kas gan vienmēr spēlējis tikai Gēstachtas vienībā. Notiek daudzi un vērtīgi sporta sarīkojumi. Pārreiz pošamies vieglatlētikas sacensībām Gēstachta, kur startēs 15 dažādu tautību sportisti. Tikko beidzās Libekas, Gēstachtas, Mēlnas un Švarcenbekas latviešu sacensības basketbolā, volejbolā, galda tenīšā un šahā. Labākās sekmes guva lībekieši (M. Kalve). — Oldenburgas „Tālavas” latviešu nometnes komitejas priekšsēdis ir mūsu kādreizējās Eiropas basketbola meistarvienības dalībnieks Džemss Raudziņš, kas vēl vienmēr piedalās sacīkstēs (L. Vedējs). — Lauingenas latviešu basketbola vienībā tagad spēlē arī paukotājs Laimonis Stabulis, kas pārnācis uz Lauingenu no Minchenes apkārtnes. Lauingeniešu sportisti gan nav izcila klase, bet savu spēju rādīšanai vienmēr cenšas meklēt teicamus pretiniekus. Nesen Lauingenā viesojās Marktredivcas latvieši, bet 2. jūnijā lauingenieši spēlēja Ansbachā. Turienes tautieši uzvarēja basketbolā 29:22 (18:7) un volejbolā 15:5, 15:6. Lauingenas volejbolistes, palīgā nākot arī Hanavas viesņai Ritmai Ceipei, zaudēja Dillingenas lietuviešu vienībai (Arn. Smits).

Sludinājumi

Baltijas mākslinieku koncerta-baletu trupa nodibināta Detmoldā. Trupā darbojas brīvmāksliniece-koncertdziedātāja Alīja Dzirkale (soprāns), Viļņas operas dziedonis Viadas Baltrušaitis (baritons), Rīgas radiofonā šoliste Alīse Dzirkale-Cenne (klavieres), Tallinas radiofona solists Kirils Tatars (čello), Rīgas operas baletmeistare Erna Ošīna, Kauņas teātra baleta soliste Zina Kīta. Trupa pieņem uzaiņinājumus arī mazākā sastāvā. Tuvākas ziņas pie trupas vadītājas A. Dzirkales-Cennes: bei Ahrend, Landerstr. 170, Detmold-Heidenoldendorf, Lippe (21). 2480

Radus un draugus meklē mag. philos. Gustavs Celmiņš: c/o Tanzl, Via Giuseppe Mercalli 15 a, Roma, Italy.

Olgu Mežgaili, dzim. Daiļaci no Jelgavas un Emiliju Sondoru, dz. 23. g. ar meltu Māru, bija Čehijā, Post Repin, meklē Aleksandra Ūdre; Gustavu Heinrichu Pečkoviču, dz. 13. 31. 10. Rīgā, 45. 27. 3. bija Gardeleganā, m. Ludmilla Rauda; dēlu Evaldu Desaini, dz. 21. 28. 12. no Galgauskas, 45. 25. 3. bija Kurz., m. Kārlis Desainis; Eglonu Ozoliņu, dz. 23. 12. 3. Skaistkalnē, 45. IV bija Dancigā, m. tēvs Kārlis Ozoliņš; zēls. māsu Jāniņu Lunu dzim. Zvidri, dz. 18. 25. 11., ārstu Konstantīnu Lunu, abi 44. III bija Meklenburgā Klūtz, kar. Mamertu Zvidri, dz. 21. 15. 6., bija latv. zenīrtart. Kurz., m. Pēteris Zvidris no Varakļāniem; brāļi kugu mech. Jāni Edgaru Ramanī, dz. 19. 25. 1. Palsmanes pag., no Rīgas m. Arnolds Ramanis. So meklētāju adrese: DP Camp, Jägerkas., Eichstätt, Bayern (13a). 2421

Par Vilni Stērnū, dz. 23. 12. 12., no Rīgas, Dantes 28-11, 44. g. Jāņos bija Opočkā, FP 33595, lūdz z. māte Olga Stērna: DP Camp, Kneipstr. 8, Bad-Wörishofen, Bayern (13b). 2540

Par Almu Nāgeli no Lītenes Vanagiem, 44. 17. 9. bijusi Viļciema Si-polos, lūdz z. Dr. Vilis Nāgelis: UNRRA Hospital, Weiden, Opf., Bayern (13a). 2532

Piederīgos meklē Edgars Treimanis, dz. 22. 3. 11., no Jelgavas: Latvian Camp, Hammerweg, Weiden, Opf., Bayern (13a). 2524

Pazīņas meklē Vilis Krievāns, Valdis Dzenis no Krustpils un Donāts Berņiekis no Silajāņu pag.: Latvian Camp, Hammerweg, Weiden, Opf., Bayern (13a). 2525

Piederīgos meklē Edmunds Kauliņš no Līgatnes: Latvian Camp, Hammerweg, Weiden, Opf., Bayern (13a). 2526

Gaisasp. izp. Jāni Dzintaru Kupeli, dz. 27. 4. 6., no Mores, radus un paziņas meklē tēvs Jānis Kupcis no Mores: Latvian Camp, Hammerweg, Weiden, Opf., Bayern (13a). 2527

Par Alfredu Vidriķi, dz. 15. 14. 8. Baižkalna pag., lūdz z. māsa Velta Vidriķe: Latvian Committee, Weiden, Opf., Bayern (13a). 2528

Par Stāpislavu Skudru, dz. 14. 8. 8. Maltas pag., bij. Kurzemes pilkā, pēd. z. no Stetinas, lūdz z. sieva Eleonora Skudra: Latvian Camp, Hammerweg, Weiden, Opf., Bayern (13a). 2529

Jāni Vekšīnu, dz. 23. 15. 5. Rēzeknē, 45. V bijis Dānijā, meklē Eleonora Skudra: Latvian Camp, Hammerweg, Weiden, Opf., Bay. (13a). 2530

Piederīgos meklē Jānis Magnēts, dz. Augspils pag., no Rīgas, Akas 6-5: Latvian Camp, Lauingen/Don., Bay. (13b). 2534

Piederīgos meklē inž. Oskars Nāgels: UNRRA Camp 701, Kasernenstr. 14, Ried l. Innkreis, Oesterreich. 2531

Par Alfidī Ikerti no Apes un Rīgas bij. cenu inspektoriem Bruzili un Kažimīru un darbin. Dravnieku lūdz z. Ed. Stokans: Pans. „Buchenwinkei”, Klingberg, Post Pönitz, Holst. (24). 2132

Kur kapa pēd. mēnešos palika Dobeles-Dzūkstes apk. stacionētie vītn. Laumaņa bat. štābs, FP 34300 B, un radiotelegrafists Pēteris Gaillitis, dz. 24. 13. 11. Lubejas pag., FP 58890, vienības kanceleja un rakstvedistulks Jānis Gaillitis, dz. 22. 20. 7. Lubejas pag., 44. VIII sāk. mobiliz. un no Ērgļiem uz Vāciju nos. jaunkar. Jānis Pupuriņš un Jānis Riemeris no Lubejas pag., Pēteris Kausis un Mārtiņš Jaunrubenis no Kursas un pārējie kursenieši, māsas Gaida un Aina Aboliņas un vecm. Vēra Svarena, dzim. Aboliņa, no Liezerēs pag. un Ernests un Eiza Mazpurāni no Vec-laicenes? Zīņojiet Pēterim Gaillitim un Irēnai Šūrmanel: Post Hindenburg, B-214, Ansbach, Bay. (13a). 2469

Piederīgos meklē Jānis Misa, dz. 26. 21. 11., no Zemītes-Grenčiem, Harijs Filipsons, dz. 24. 7. 3., no Melluziem-Dzūkstes, Jānis Romanovskis, dz. 24. 13. 10., no Priēļu Sondoriem un Jānis Lībars, dz. 24. 9. 3., no Mēdzulas Upeniekiem. Rakstiet Jānim Misam: DP Center 2610 G, Badehaus, Bad-Hüsed, Kr. Wittlage, Bez. Osnabrück (23). 2478

Ierēdni Ernestu Menku, apm. 36 g. v., ar sievu Helenu un dēlu Madi, Idu Griķi, dz. 89. 15. 3. un mākslinieci Ernu Mustavu, dz. 10. 8. 7., meklē Jānis Griķis: DP Camp, Bar. 13/2, Blücherstr. 19, Flensburg-Mürwik (24). 831

Eduardu un Voldemāru Straumenieku no Krustpils pag. meklē Olga Lipša: DP Latvian Camp, Kaiser-Wilhelm-Kaserne, Mannheim (17a). 1081

Skaldriņi Ažēnu, dzim. Reiznieci, dz. 18. 30. 4., no Valpodes, Ilmāru Reiznieku, dz. 20. 28. 5., no Rīgas, Mārtiņu Auziņu, dz. 19. 12. 8., no Gaujienas pag., bija 2. pol. bat. Kārsavā; meklē Ārija Reizniece: DP Camp, Frankfurterstr., Würzburg, Bayern (13a). 2460

Dēlu Ati (Oto) Blūmu, dz. 25. 12. 9. Šanghajā, no Rīgas, 45. 1. 3. bija Hradischeho, Post Stiechowic pie Prāgas, meklē māte Erna Blūma: DP Camp, KWK., Amberg, Opf., Bayern (13a). 2424

Edgaru Kundzenovu, dz. 05. 1. 4. Rīgā, bija konc. nom. Stuthofā pie Dancigas, meklē sieva Erika Kundzenova, dzim. Udisa-Usipa, no Rīgas: Latvian DP Camp, Stubbenhuck, Elmshorn (24). 2465

Par Pauli Ziemeli, dz. 25. 21. 10. Ventas pag., arm. izp. 43. papildvien., 44. 17. 9. bija Vitenbergā, lūdz z. tēvs Kārlis Ziemelis: Post Hindenburg, K-1, Ansbach, Bayern (13a). 2471

Par dēlu Zāni Cēru, dz. 25. 11. 11. Kuldīgā, bija 2. sanit. r. Sofienvaldā, lūdz z. E. Cērps: Post Hindenburg, G-205, Ansbach, Bay. (13a). 2470

Nikolaju Bortkeviču no Rīgas, dz. 15. 4. 3., meklē Silvija Bortkeviča: DP Center 701, Kasernenstr. 14, Ried, Oesterreich. 2472

Karavīri, kas pēc kapitulāc. ieradušies Vācijā! Ziņas par brāļi Dr. Jāni Bieziņu, dz. 19. 22. 1., 19. div. Grēveļa art. p. 3. diviz. ārstu, lūdz Velta Dambīte; Mariju Krūmiņu, dz. 25. 19. 12., no Rīgas, Lāčplēša 68, 44. X no Bletigheimas paņēma gaisasp. izpalīgos, meklē māsa Anna Svārups; Pēteri Roziņu, dz. 12. g. Sarkaņu pag., bijis Flensburgas gūst. nom., m. Jānis Dambītis: DP Camp, Jägerkas., Eichstätt, Bayern (13a). 2516

Leonīdu Stērnbergu, dz. 26. 9. 3., pēd. z. 45. 1. 3., meklē māte Anna Stērnberga: DP Camp, Jägerkas., Eichstätt, Bayern (13a). 2517

Pazīņas meklē Nikolajs Ozoliņš no Krustpils pag.: Latvian Camp, Hammerweg, Weiden, Opf., Bay. (13a). 2521

Piederīgos meklē Kristaps Bechmanis, dz. 27. 7. 10., no Rīgas: Latvian DP Camp, Boghorst i. Westf. b. Münster (21). 2522

Sievu Annu Atari un māti Natāliju Atari no Tričkātas pag. meklē Elmārs Atars: Latvian Camp, Hammerweg, Weiden, Opf., Bayern (13a). 2523

Leģ. Oskaru un Visvaldi Rūnikus, dz. Skujenes pag., un skolot. Jāņa Sakšas ģimeni no Bērzes skolas meklē Otiļa Rūnika: DP Camp, KWK., D-98, Amberg, Opf., Bayern (13a). 1138

Sāvienas pag. sekr. Jāni Bernhardu, dz. 12. g., meklē sieva Skaidra Bernharda: DP Camp, Pfliegerhorst, 8-25, Memmingen, Bayern (13b). 1233

Leģ. grāmatv. Kārlī Hincenbergu, dz. 24. 12. 2. Mazsalacā, meklē brāļi Jānis Hincenbergs: DP Camp 12, Glansenbach bei Salzburg, Oesterreich. 2482

„Latviešu Vēstnesis” izdevējs un atbildīgais redaktors — Publisher and Editor-in-Chief: Viktors Baltkājis. Redakcijas kolēģija: Aleksandrs Balodis, Viktors Baltkājis un Arturs Tīlmanis. Redakcijas adrese: „Latviešu Vēstnesis” (Latvian News Bulletin), Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b).

„Latviešu Vēstnesis” 2 mēnešu abonements ar piesūtīšanu maksā 8 markas, pusgada abonements — 20 marku. Juma atkārtojums vēl 2 markas par meklējamo personu. Pārējie sludinājumi 2 markas par rindu. Pustreknā salnesim” no amerikāņu okupācijas joslās piesūtāmi ar pasta pārvedumu pēc adreses: „Latviešu Vēstnesis”, tieši izdevniecībai Dillingenā vai arī ar pasta naudas pārvedumu Līdijai Dravnieci, Latvian Camp iemaksas sūtāmas ierakstītās vēstulēs tieši izdevniecībai. Abonementi atjaunojami 2 nedēļas pirms to izbeigšanās. Maksājumu var nokārtot arī „Latviešu Vēstnesis” pārstāvjiem, kuru vārdi un adreses publicēti laikrakstā. Par neuzņemam. Neizlietotos manuskriptus autoriem nosūta atpakaļ, ja pielikta, kāt sev pašam adrese, ar vajadzī-

„Latviešu Vēstnesis” pelnās tiro atlikumu izlieto latviešu bēgu un kafavīru aprūpēs vajadzībām.